

प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादन

प्रादेशिक लेखा अनुमान सार्वजनिक कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष: २०८२/८३

मधेश प्रदेश
२०८३ जेष्ठ ६

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय
जनकपुर

आ.व. २०८२/८३ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदरः

प्रारम्भिक अनुमान

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा
मधेश प्रदेशको

आर्थिक वृद्धि: १.३१% (उपभोक्ताको मूल्यमा)
अर्थतन्त्रको आकार: ८ खर्ब ६३ अर्ब ३३ करोड

प्रस्तुतिका विषय

- परिचय
- राष्ट्रियस्तरको राष्ट्रिय लेखा अनुमान
- प्रादेशिक लेखाको परिचय अवधारणा र परिभाषा
- विधि र तथ्याङ्कका स्रोत: प्रदेशस्तरीय कुल गार्हस्थ्य उत्पादन
- प्रादेशिक लेखाका अनुमान
- अनुमानका सीमा

राष्ट्रिय लेखा के हो?

- कुनै निर्दिष्ट आर्थिक क्षेत्र (महादेश, क्षेत्र, देश, प्रदेश) भित्र
- निश्चित अवधि (वार्षिक, त्रैमासिक वा मासिक) मा भए गरेका
- आर्थिक क्रियाकलापहरू (उत्पादन, उपभोग, बचत) को
- तथ्याङ्कीय विवरण (Statistical Description) नै राष्ट्रिय लेखा हो ।

कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (Gross Domestic Product)

कुनै अर्थतन्त्र भित्र सञ्चालित सबै आर्थिक क्रियाकलापहरूले निश्चित अवधिमा उत्पादन गरेको अन्तिम वस्तु तथा सेवाको मौद्रिक मान नै कुल गार्हस्थ्य उत्पादन हो ।

- समग्र अर्थतन्त्रको उत्पादन, आय र खर्चको मापक
- आर्थिक विश्लेषणको लागि महत्वपूर्ण सूचक

अनुमान विधि

- उत्पादन पद्धति (Production Approach)
- व्यय पद्धति (Expenditure Approach)
- आम्दानी पद्धति (Income Approach)

राष्ट्रिय लेखा अनुमानको पृष्ठभूमि

- राष्ट्रिय लेखाको अनुमान
 - ✓ वार्षिक अनुमान वि.सं. २०१८ सालमा शुरू भई वि.सं. २०२१/२२ सालदेखि निरन्तरता,
 - ✓ प्रदेशस्तरको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुमान आर्थिक वर्ष २०७५/७६ बाट निरन्तर,
- System of National Accounts - SNA 2008 को मार्गदर्शनमा आधारित तथा International Standard Industrial Classification of all Economic Activities ISIC Rev.4 को उपयोग
- Eurostat: Manual and Guidelines 2013 संस्करणको मार्गदर्शनबमोजिम प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुमान गरिएको ।

राष्ट्रिय लेखा तयार गर्दा राखिएको मान्यता

- चालु आर्थिक वर्षको राष्ट्रिय लेखा अनुमान गर्दा पहिलो ६ देखि ८ महिनाको तथ्याङ्क प्रयोग गरि बाँकि अवधिको लागि तथ्याङ्कीय विधिको प्रयोग गरी अनुमान गरिएको,
- बाँकि अवधिमा सबै क्षेत्रको आर्थिक गतिविधि सामान्य रूपले सञ्चालन हुने अनुमान गरिएको छ,
- आगामी महिनाहरूमा कुनै Shock को अनुमान गरिएको छैन ।

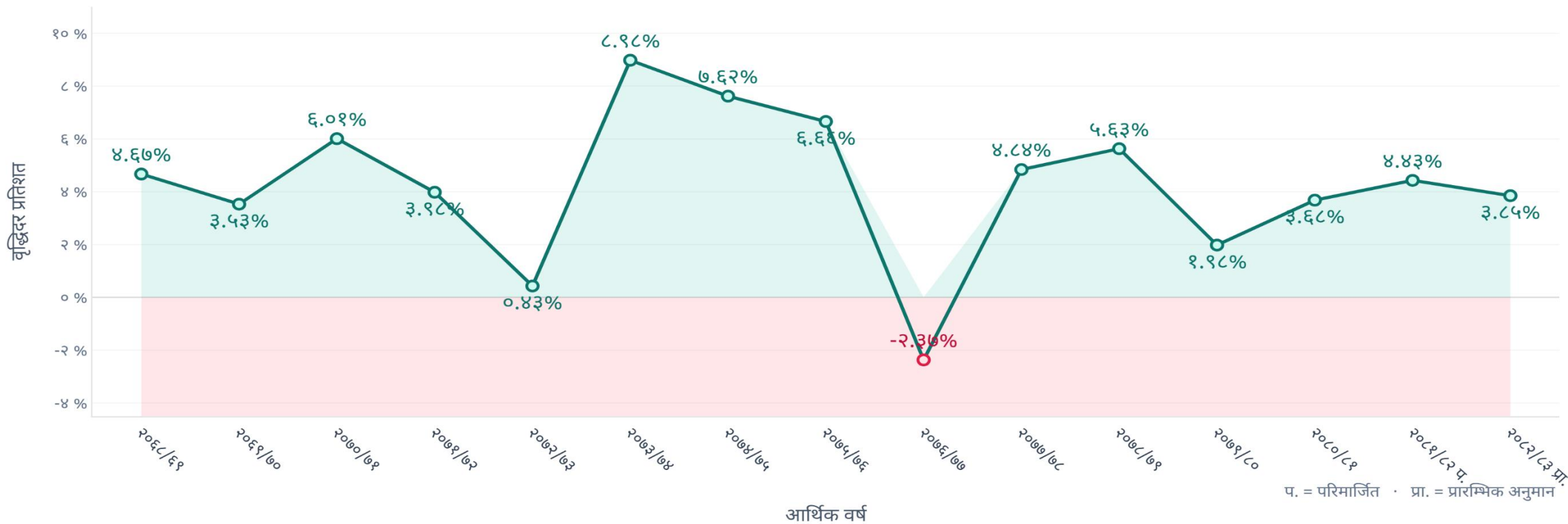

राष्ट्रिय अर्थतन्त्र आकार र वृद्धिदर

- नेपालको अर्थतन्त्रको आकार आ.व. २०८२/८३ मा ६६ खर्ब पुग्ने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ ।
- चालु आ.व. २०८२/८३ मा नेपालको आर्थिक वृद्धिदर उपभोक्ता मूल्यमा ३.८५ प्रतिशत हुने प्रारम्भिक अनुमान रहेको छ ।

नेपालको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (उपभोक्ताको मूल्यमा)

मधेश प्रदेशको प्रादेशिक लेखा अनुमान

प्रादेशिक राष्ट्रिय लेखा: अवधारणा र महत्व

- प्रदेशमा भएका आर्थिक गतिविधिको मापन,
- प्रादेशिक आर्थिक विश्लेषण, तुलनात्मक अध्ययन, अर्थतन्त्रको अवस्था अनुगमन गर्न,
- प्रादेशिक नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, बजेट अनुमान, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न,
- अध्ययन अनुसन्धानमा उपयोगी सूचक उपलब्ध हुने ।

अनुमान विधि

- प्रादेशिक र राष्ट्रिय कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुमानको तयार गर्ने सैद्धान्तिक आधार एउटै हुने,
- प्रादेशिक र राष्ट्रिय कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अनुमानको क्षेत्र तथा विधि उस्तै वा फरक हुन सक्ने,
- प्रदेशस्तरीय कुल गार्हस्थ्य उत्पादनका विधिहरू:
 - Top-down approach
 - Bottom-up approach
 - Mixed approach
- हाल प्रकाशित प्रादेशिक अनुमान गर्न Production based top-down approach प्रयोग गरिएको
- स्थिर मूल्यका अनुमानहरू आधार वर्ष २०६७/६८ को मूल्यमा आधारित

तथ्याङ्कका स्रोत

- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारका प्रशासनिक अभिलेख तथा वित्तीय प्रतिवेदन
- नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्रकाशित प्रतिवेदन
- गैर सरकारी सस्थाका प्रशासनिक अभिलेख तथा वित्तीय प्रतिवेदन,
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय र तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयबाट गरिएका वार्षिक तथा त्रैमासिक सर्वेक्षण,
- गणना तथा सर्वेक्षण: राष्ट्रिय जनगणना, आर्थिक गणना, नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण आदि

मधेश प्रदेशको अर्थतन्त्रको आकार र वृद्धिदर (आर्थिक वर्ष २०८२/८३)

अर्थतन्त्रको अनुमानित आकार \Rightarrow रु. ८ खर्ब ६३ अर्ब ३३ करोड

आर्थिक वृद्धिदर (उपभोक्ता मूल्यमा) \Rightarrow १.३१%

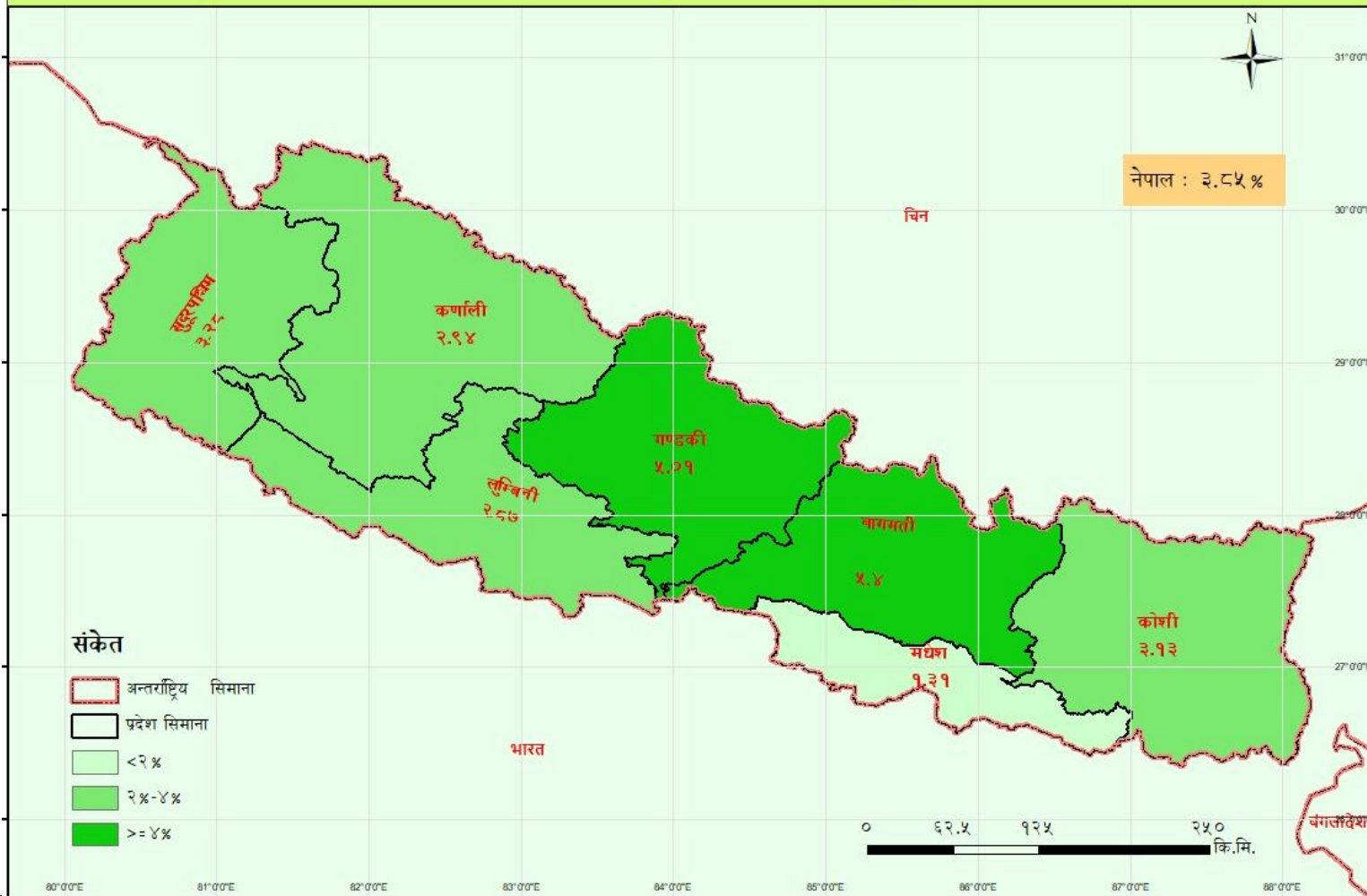
आर्थिक वृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा) \Rightarrow १.१३%

प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (उपभोक्ता मल्यमा)

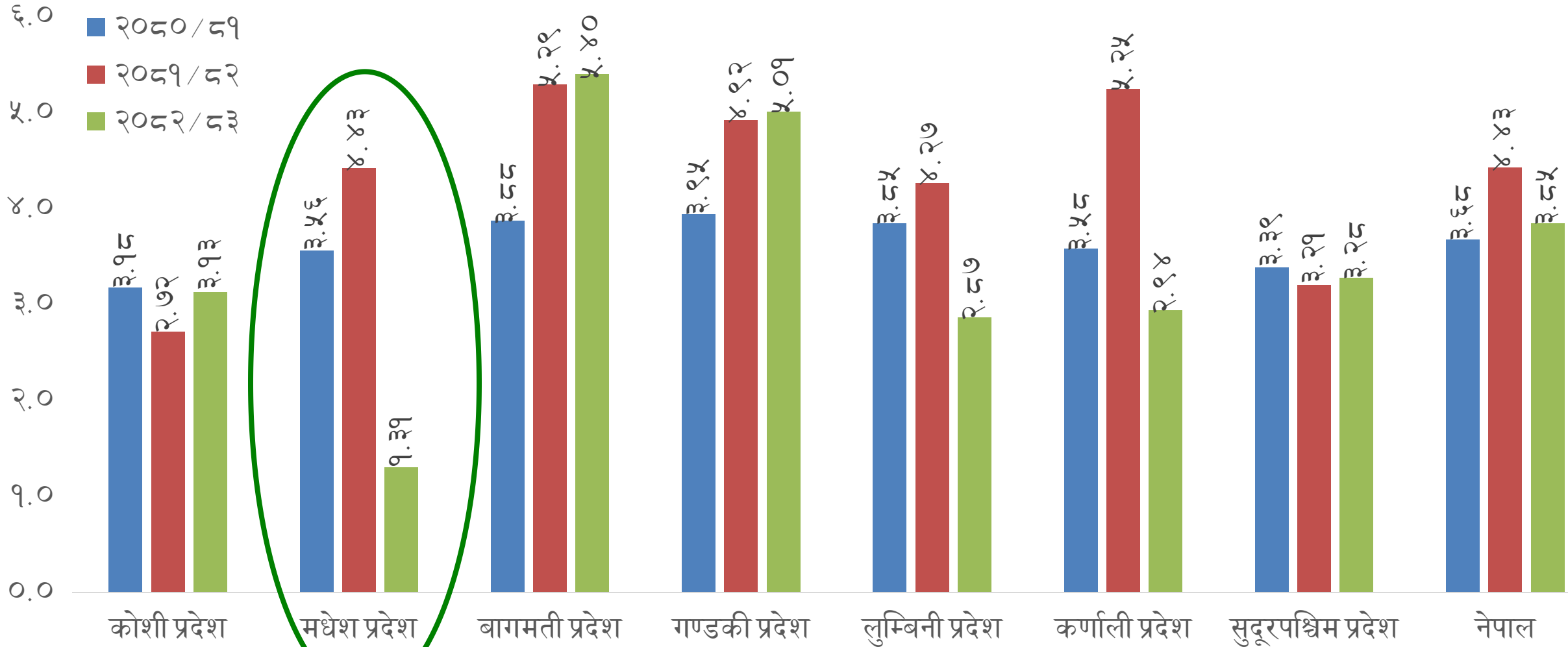
प्रदेशस्तरीय कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (उपभोक्ता मल्यमा) आर्थिक वर्ष २०८२/८३

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर सबैभन्दा धेरै बागमती प्रदेशमा र सबैभन्दा थोरै मधेश प्रदेशमा

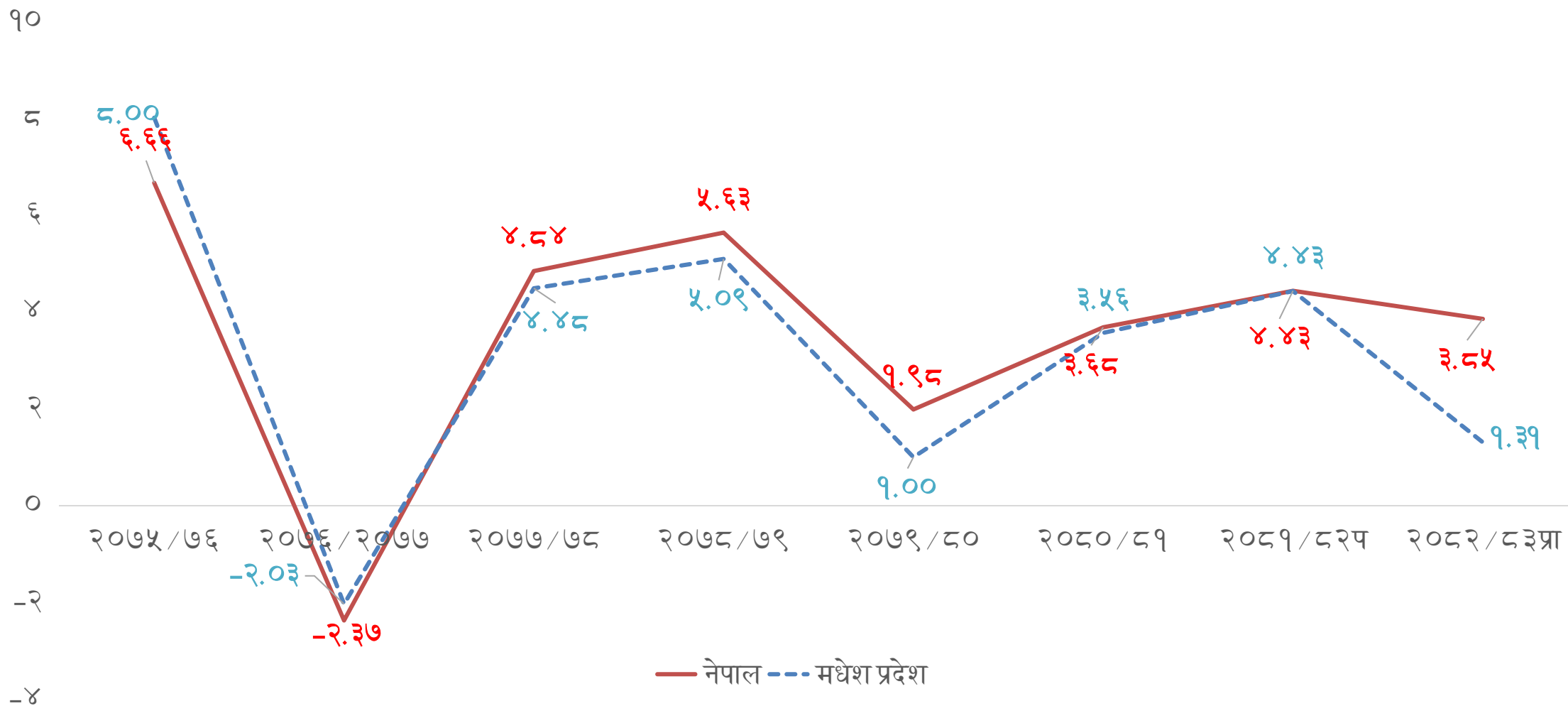

प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पदन वार्षिक वृद्धिदर (उपभोक्ता मुल्यमा)

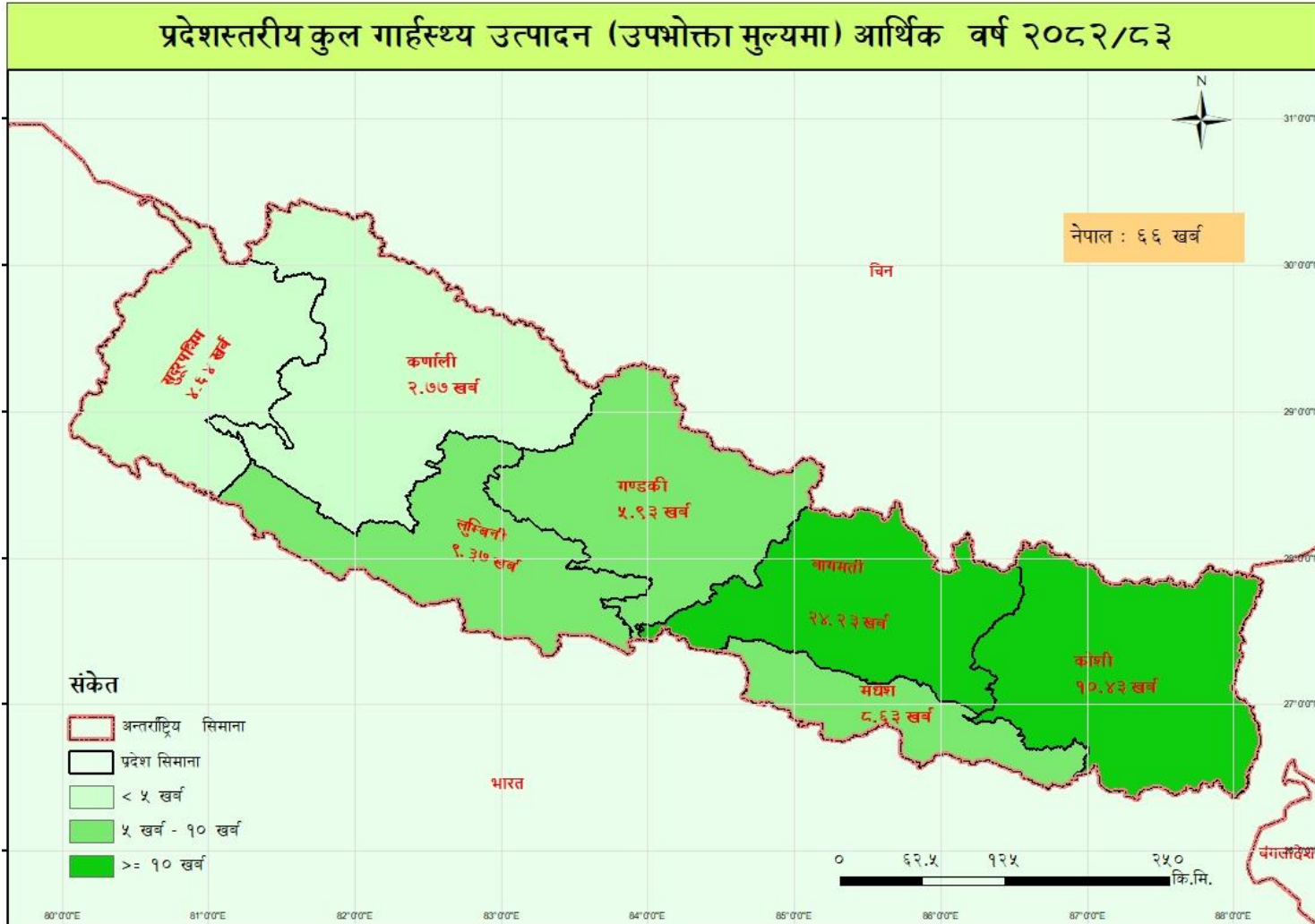
उपभोक्ता मुल्यमा वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रु. खर्बमा)

अर्थतन्त्रको
आकार

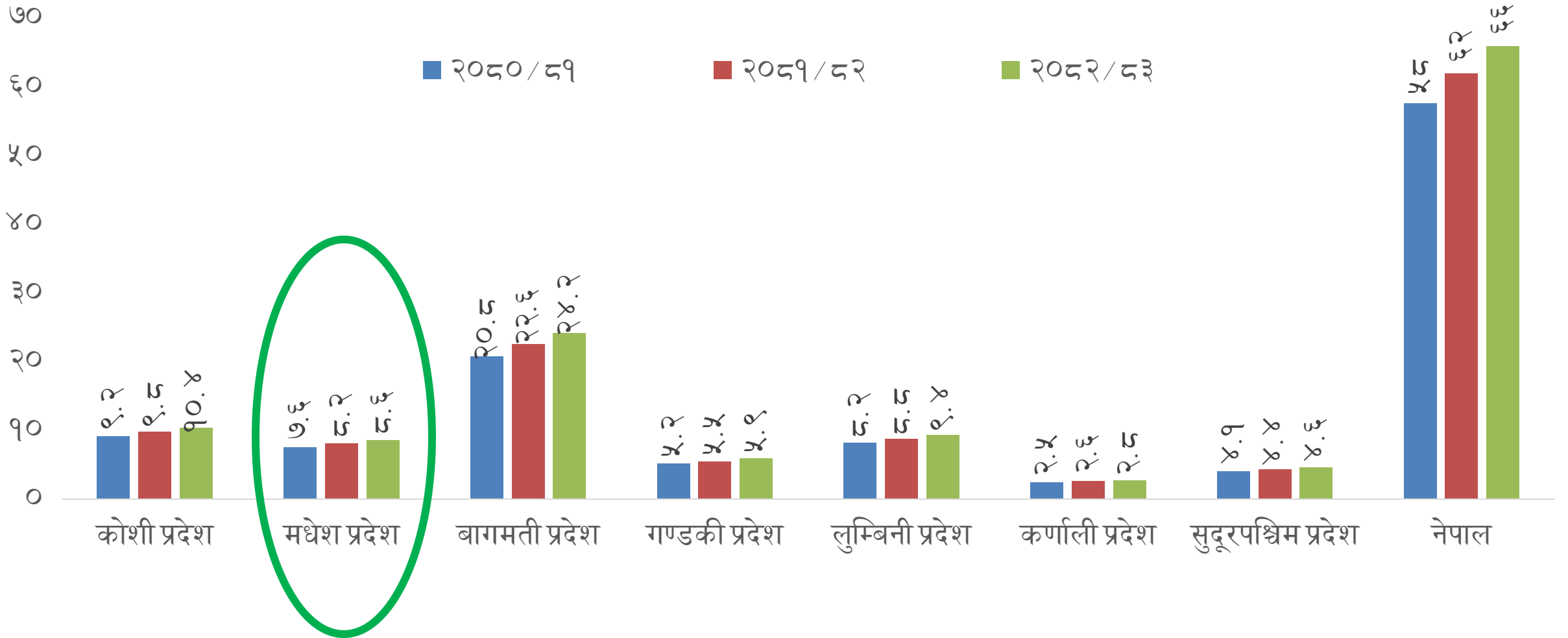

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन सबैभन्दा धेरै बागमती प्रदेशमा र सबैभन्दा थोरै कर्णाली प्रदेशमा

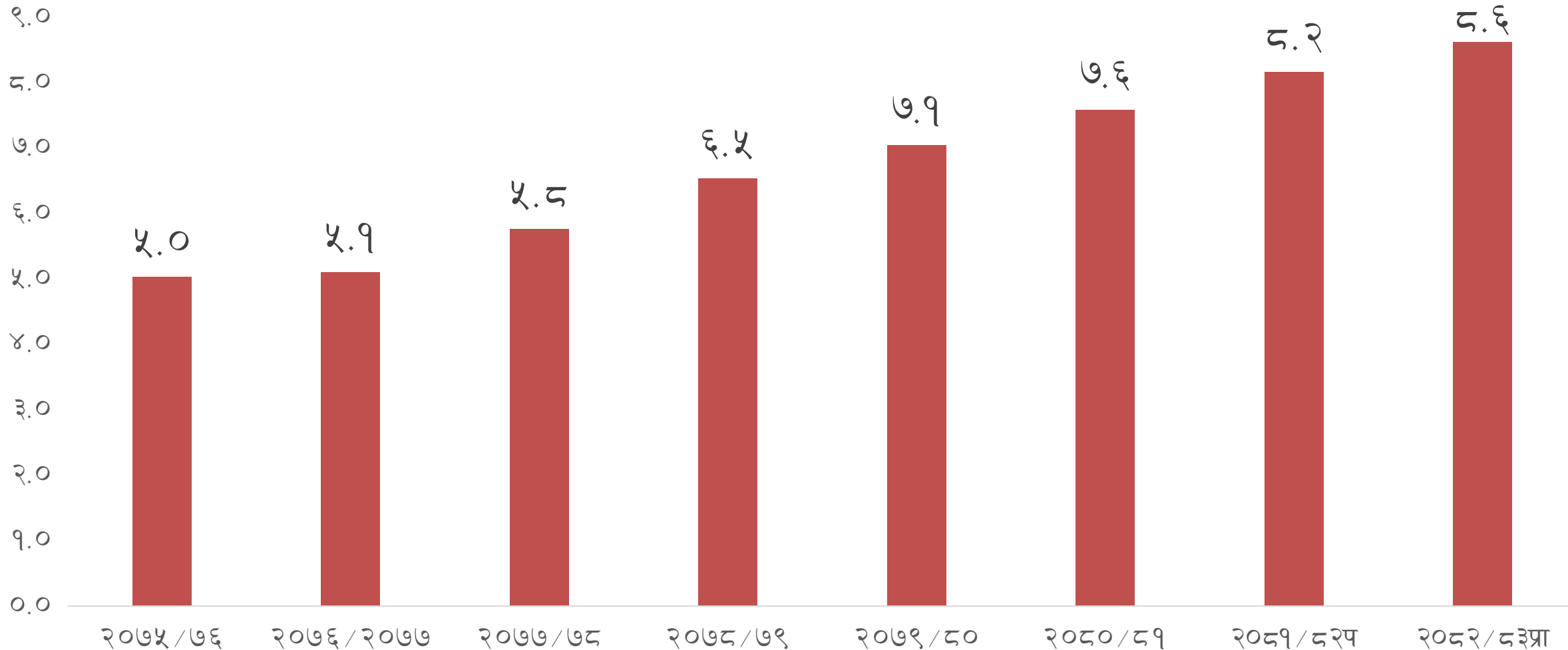
प्रादेशिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रु. खर्बमा)

अर्थतन्त्रको
आकार

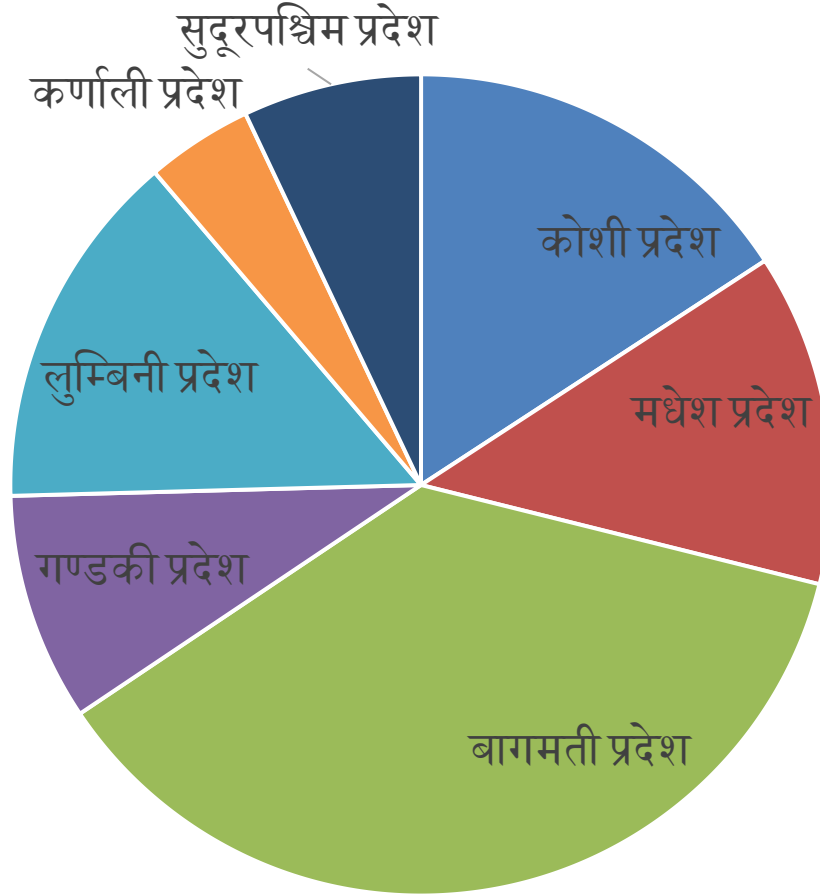

मधेश प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रु. खर्बमा)

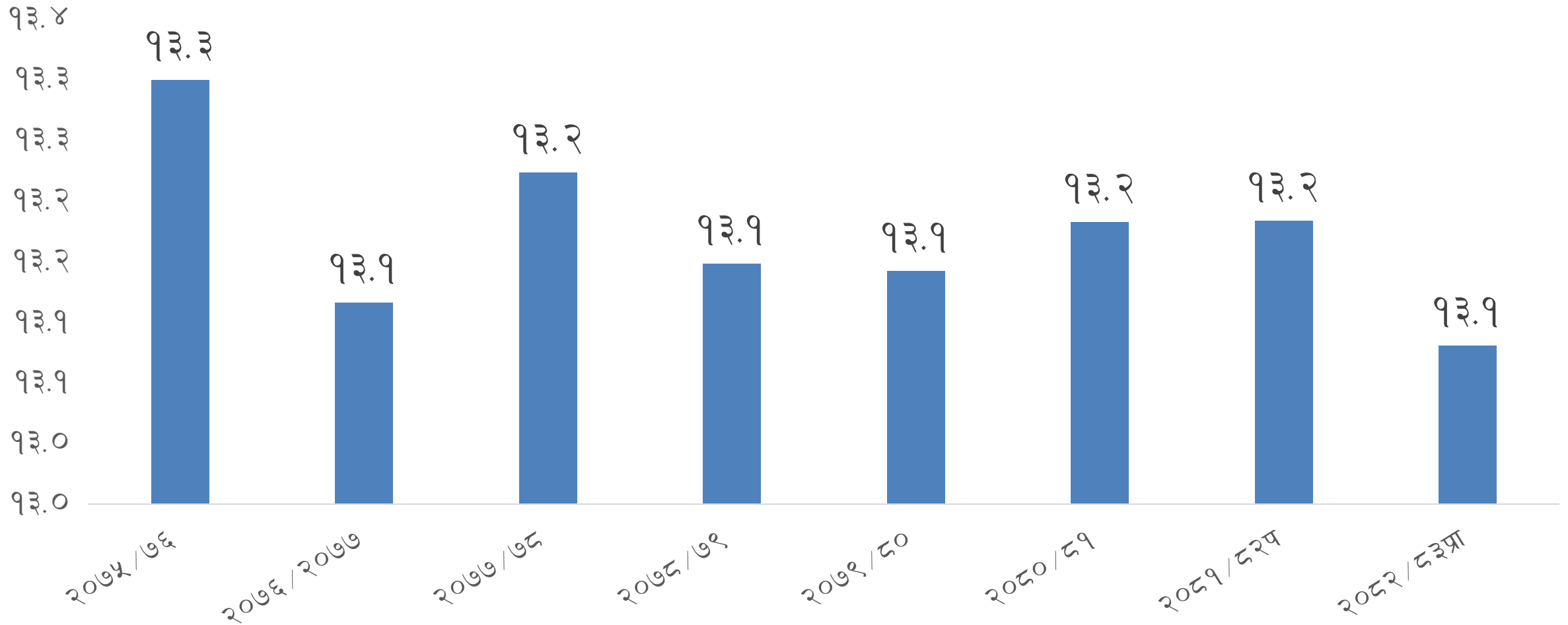
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशको हिस्सा (प्रतिशत) (आर्थिक वर्ष २०८२/८३)

प्रदेश	रु. खर्च	प्रतिशत
कोशी प्रदेश	१०.४३	१५.८
मधेश प्रदेश	८.६३	१३.१
बागमती प्रदेश	२४.२३	३६.७
गण्डकी प्रदेश	५.९३	९.०
लुम्बिनी प्रदेश	९.३७	१४.२
कर्णाली प्रदेश	२.७७	४.२
सुदूरपश्चिम प्रदेश	४.६४	७.०
नेपाल	६६.००	१००.०

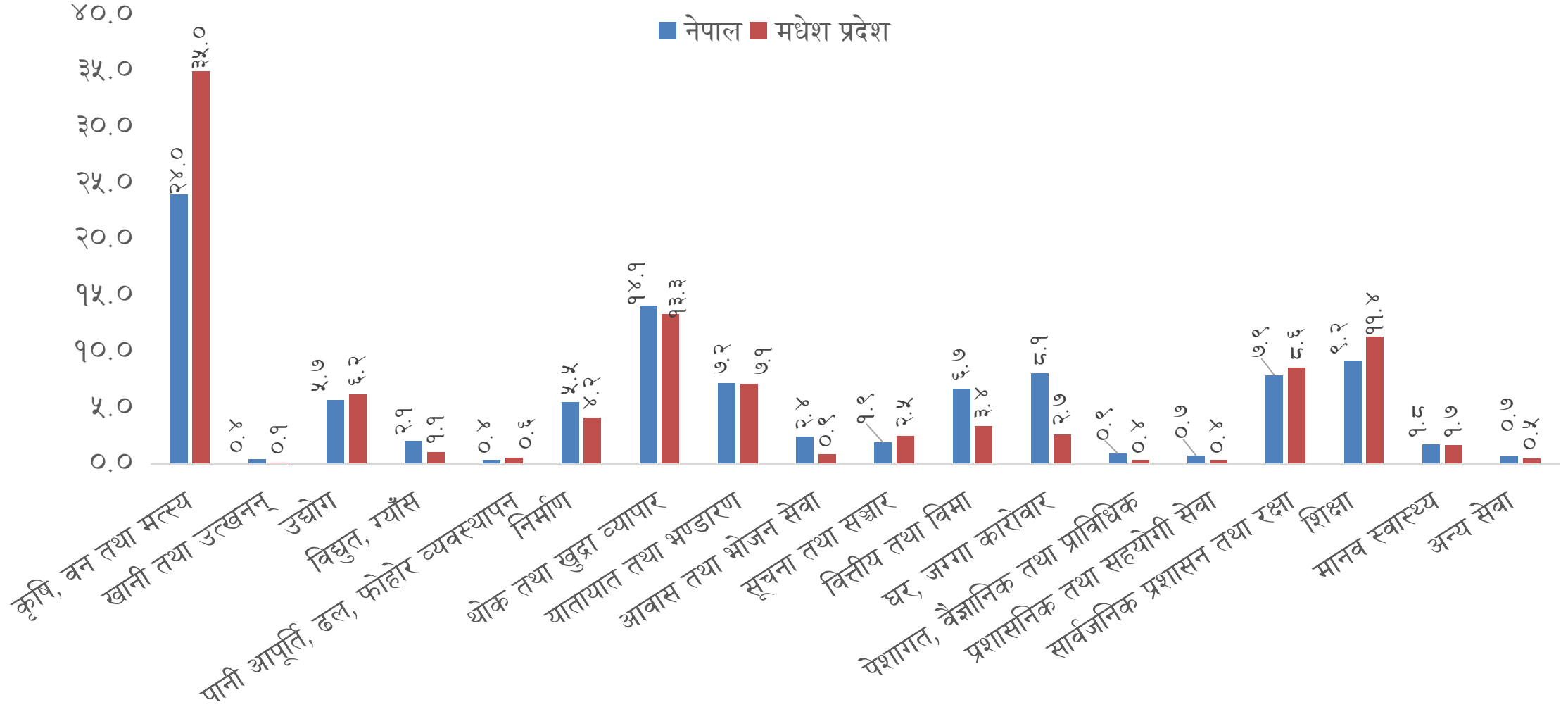

कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा मधेश प्रदेशको हिस्सा (प्रतिशत)

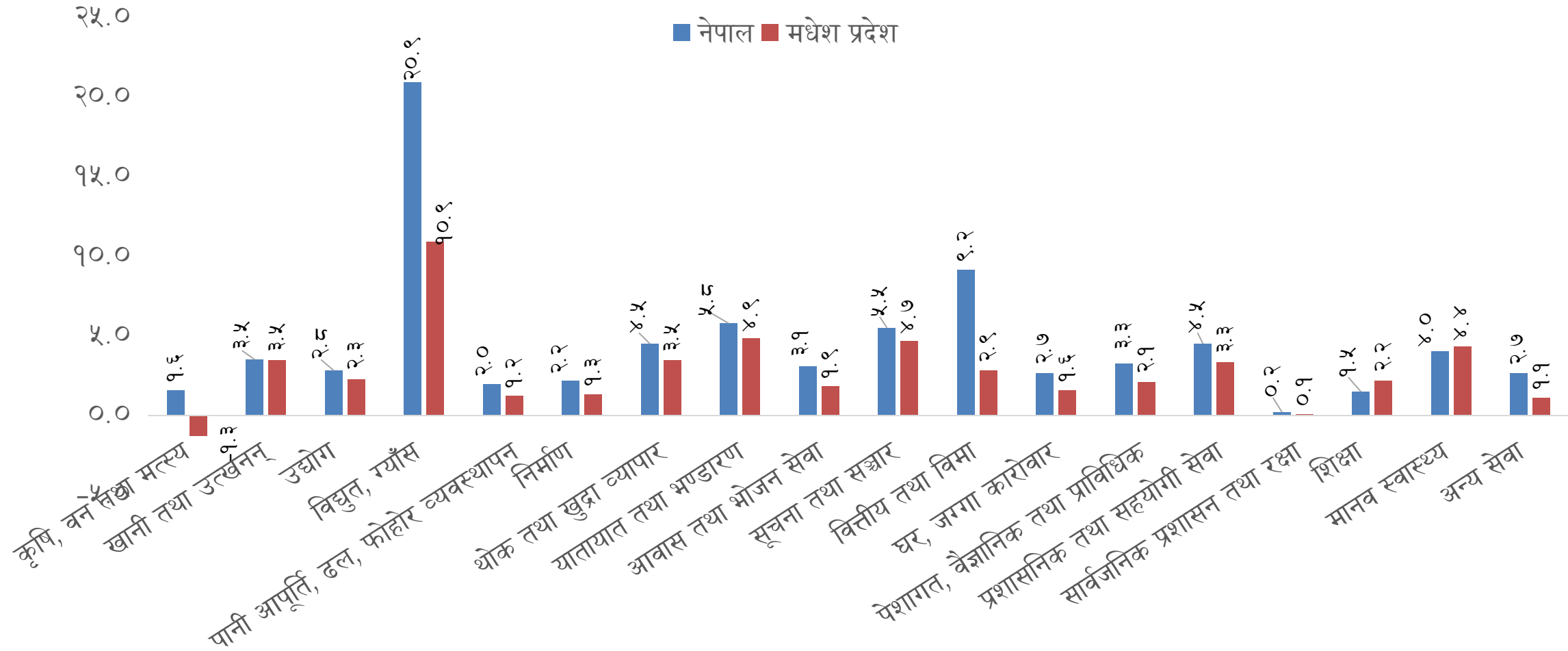

औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अंश आर्थिक वर्ष २०८२/८३

औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर (आधारभूत मूल्य), आर्थिक वर्ष २०८२/८३

बृहत आर्थिक क्षेत्र

१ प्राथमिक/उत्पादन क्षेत्र:

- A. कृषि, वन तथा मत्स्य
- B. खानी तथा उत्खनन्

२ द्वितीय/प्रशोधन क्षेत्र:

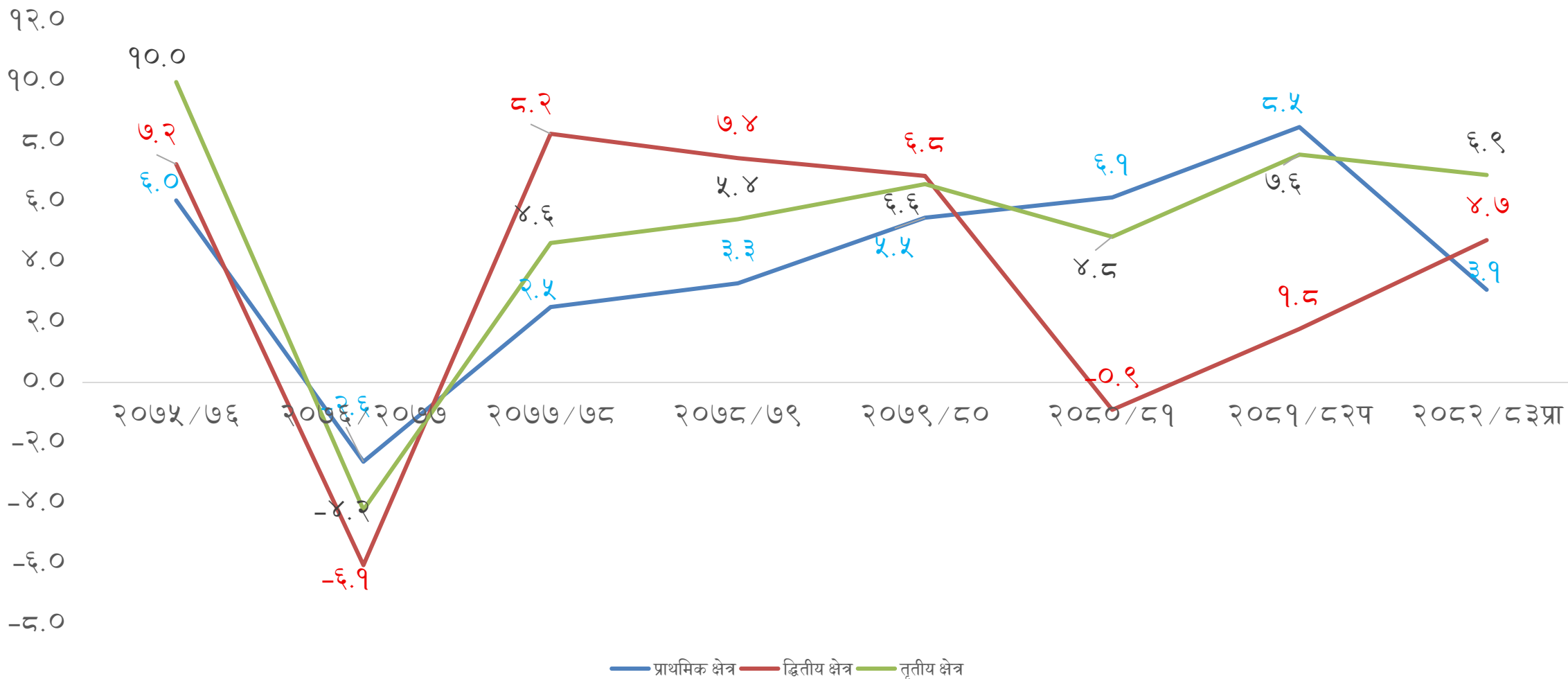
- C. उद्योग,
- D. विद्युत, ग्याँस
- E. पानी, फोहर व्यवस्थापन
- F. निर्माण

३ तृतीय/सेवा क्षेत्र:

- G. थोक तथा खुद्रा व्यापार, मोटर भेहिकल मर्मत
- H. यातायात तथा गोदाम
- I. आवास तथा भोजन सेवा
- J. सूचना तथा सञ्चार
- K. वित्तिय तथा विमासम्बन्धी क्रियाकलाप
- L. घरजग्गा कारोबार
- M. पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक सेवा
- N. प्रशासनिक तथा सहयोगी क्रियाकलाप
- O. सार्वजनिक प्रशासन तथा रक्षा
- P. शिक्षा
- Q. स्वास्थ्य
- R, S, T. अन्य सेवाका क्रियाकलाप

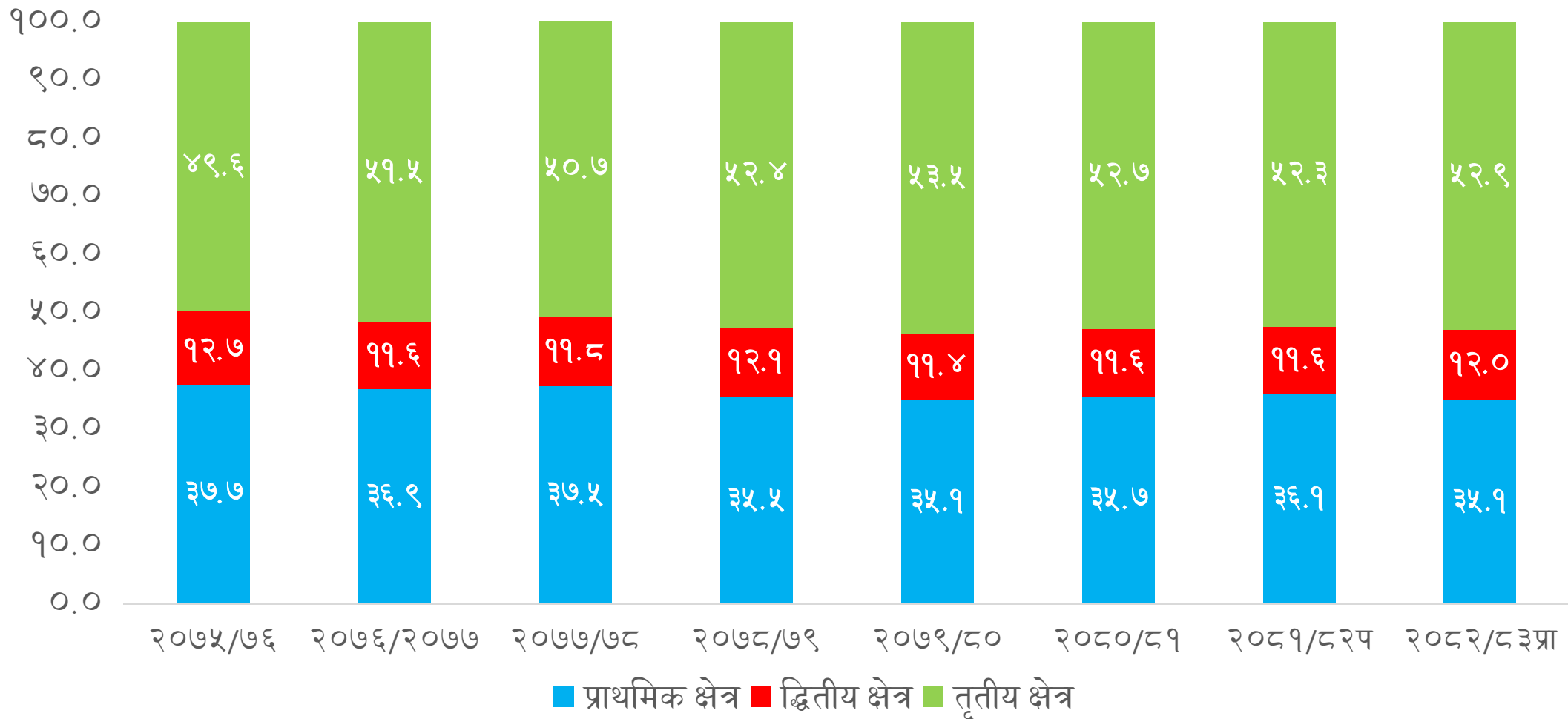

मधेश प्रदेश: बृहत आर्थिक क्षेत्रको वृद्धिदर (प्रतिशत) आर्थिक वर्ष २०८२/८३

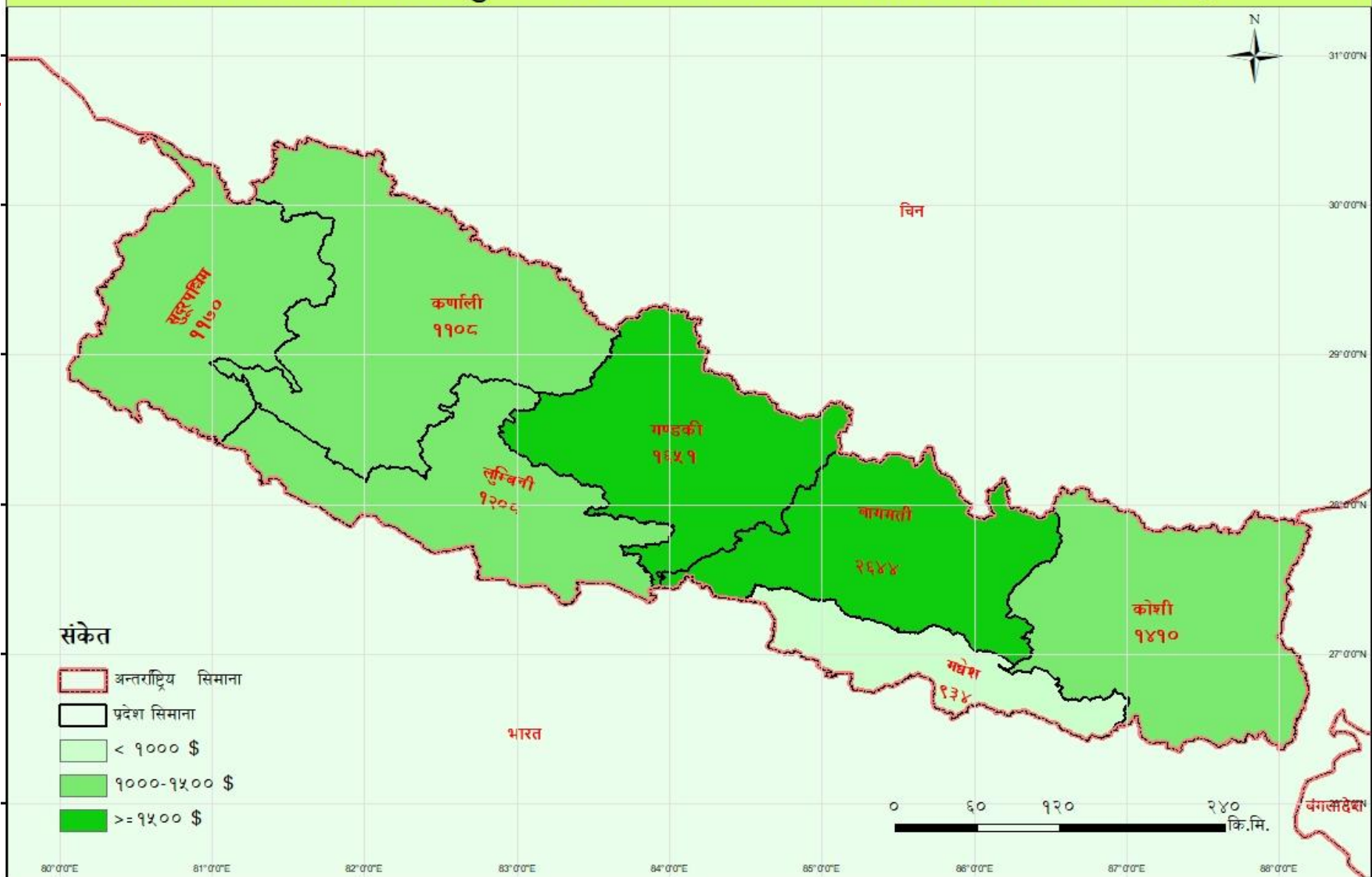

प्रदेशस्तरीय बृहत आर्थिक क्षेत्रको योगदान (प्रतिशत) आर्थिक वर्ष २०८२/८३

प्रदेशस्तरीय प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अमेरिकी डलरमा (US\$)

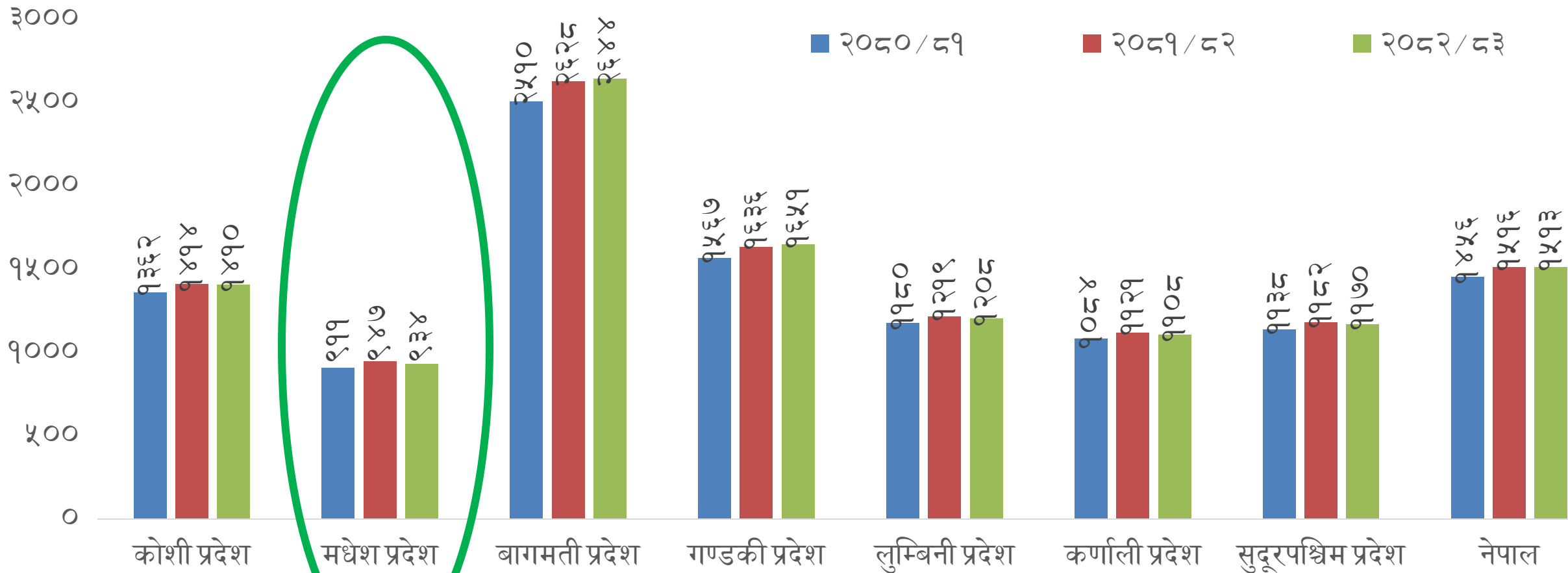

संकेत

- अन्तराष्ट्रिय सिमाना
- प्रदेश सिमाना
- < ९००० \$
- ९०००-९५०० \$
- >= ९५०० \$

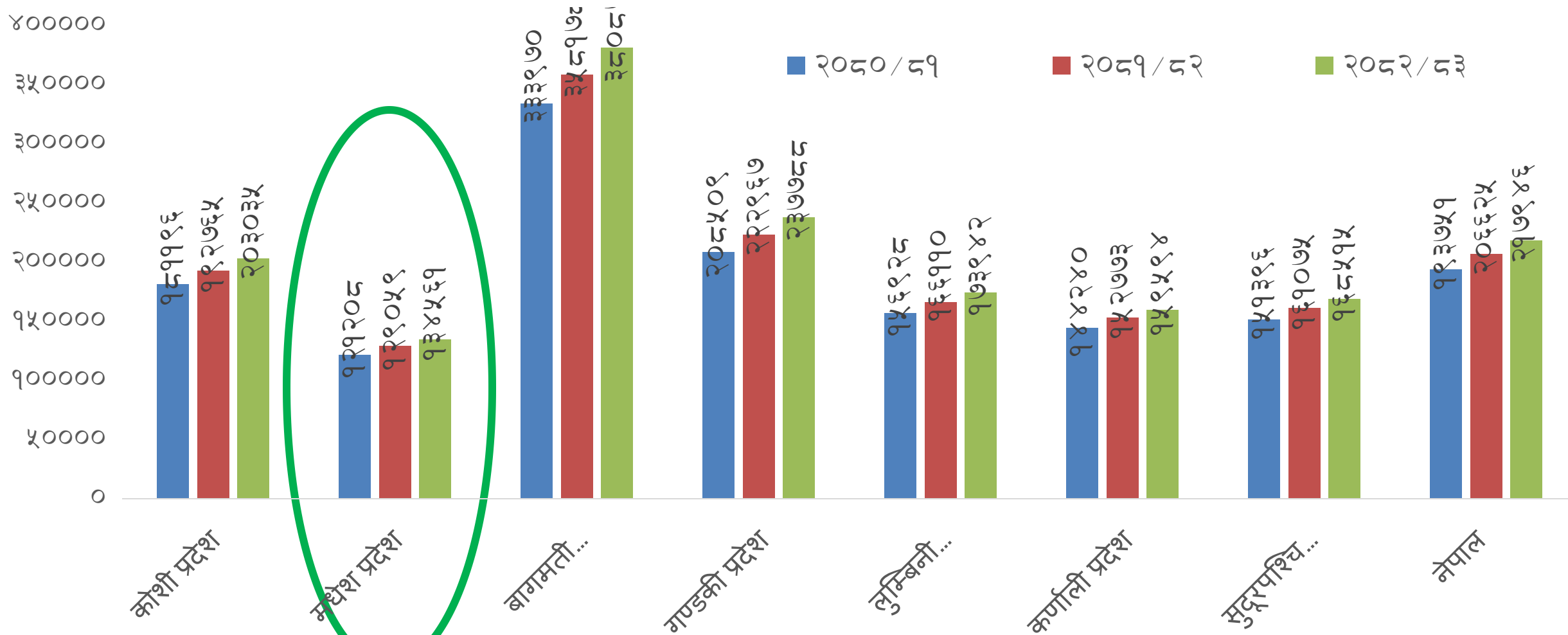

प्रदेशस्तरीय प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन अमेरिकी डलरमा (US\$)

प्रदेशस्तरीय प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रुपैयामा)

अनुमानका सीमा

- प्रदेशस्तरीय भरपर्दा सूचकहरूको कमी
- प्रदेश तहका उपयुक्त मूल्य सूचकहरूको अभाव: CPI, PPI etc.

धन्यवाद

छलफल